

משק הבקר והחלב

חשון תש"ם

162

אוקטובר 1979

על הפרק

שנה טובה ומועדים לשמחה

בפרוש השנה החדשה, שנת תש"ם, ננסה להעיף מבט לאחור לעבר השנה שחלפה ונציץ בצפונות השנה הבאה עלינו לטובה.

תשל"ט החלה בהרגשה קשה של כולנו. אמנם לא היו בדינו סיכומי תשל"ח, אך לא היה רפתן אשר לא הרגיש "בכיסו" את הנסיגה בריווחיות, הרעה מתמדת ביחסי המחירים, תנאי הסחר הגרועים וחיסול מאסיווי של משקי רפת – בעיקר בסקטור המושבי. כנסי החרום שקיימנו נתנו ביטוי מוחשי להרגשה קשה זו. היינו יותר מעורבים בתהליכי המשא והמתן על מחיר החלב במגמה לתקן עיוותים אלה. ואמנם במחיר שהשגנו בחדש מאי היה שיפור ניכר בחלק גדול מאותן תביעות שלנו וחשבנו שהצלחנו להעמיד את המערכת על בסיס חדש שיענה יותר לדרישות המתחייבות מהתנאים שנוצרו בארץ. לצערנו, בחדש אוגוסט שוב טפחה המציאות על פנינו, ונוכחנו שאין אפשרות להרפות את המתח ושיש הכרח ללוות את ההתפתחויות באופן צמוד. השינוי במשך השנה היה אמנם תוספת של כ-86 אחוז במחיר – אך אם נקח בחשבון את גובה האינפלציה במשך השנה ואת העובדה ששינוי זה צריך היה גם לתקן עיוותי העבר, ניווכח שכמעט ולא שופר המצב – על כן נצטרך להמשיך ולהאבק בשנה זו.

במשך שנת תשל"ט לא היה גידול משמעותי בהיקף הייצור. מכסות החלב שאושרו וחולקו ליצרנים נשארו ברמה של אשתקד וזה למרות שהיה – וקיים – גידול כל שהוא בביקוש. נוצר מצב של מחסור בשומן וכתוצאה – ייבוא של חמאה לארץ. אנו מצדנו עומדים על כך שלפחות כל זמן שמכסות החלב נקבעות על בסיס של צריכת השומן, יוכר הייבוא כמחסור דה־פקטו ובהתאם תגדל המכסה הארצית, ואמנם מסתמן פתרון בכיוון זה עוד לשנת המכסות הנוכחית 1979/80.

בייצוא:

לא אעסוק בדברים שנכתבו כבר. במשך השנה שחלפה פעלנו רבות בחיפוש וביסוס שווקים אלטרנטיביים לשוק הפרסי שנסגר. ואמנם הצלחנו "להחדיר" כמות לא מבוטלת של בקר לתורכיה ובולגריה. בשתי ארצות אלו נקלט הבקר שלנו יפה, התאקלם ונתן תוצאות גבוהות בהרבה מכל בקר אחר אשר יובא אליהן בעבר. הקשיים העיקריים נובעים משתי סיבות עיקריות: א. הבעיות הווטרינריות שלנו כאן, ההתפרצויות הרבות (13 בשנה זו) של פר"ט, דבר שגרם לנו "כאבי ראש" מרובים, בנוסף לזק השיר למשקים שנפגעו, כמו כן דרישות מיוחדות לבדיקות שלא היינו מורגלים אליהן בעבר.

ב. התחרות במחירים: היום או עומדים בפני מצב שאין לנו אפשרות לצל קרנות משלימות (בהשתתפות הממשלה) כבעבר, וכדי לשלם למשקים מחיר סביר על מנת שישתלם לייצא, עלינו לדרוש מהקונה מחיר גבוה (יחסית), דבר המעמיד לא פעם בסימן שאלה עסקות עליהן או עומדים באמצע המשא והמתן. לעתיד, אנחנו תקווה שנצליח לייצא את כל "העודף האמיתי" של עגלות וכן נכנס לעסקות של ייצוא זירמה.

ספר העדר:

בשנת תשל"ט המשכנו במתכונת הלא מסודרת של השנים האחרונות, הפסקנו וחידשנו – לאחר תיקונים – חלק מהדו"חות למשקים. משקים רבים נואשו והפסיקו את הדיווח למערכת – וחבל. הגענו להפקת מבחני פרים למרות שאין בטחון מלא באיכותם ואמינותם של המבחנים. כל אלה מצאו את ביטויים בכתב ובעל פה ב"משק הבקר והחלב" ובאספה הכללית, הבטחנו, ואנו מקווים שאמנם כך יהיה – שהחל בשנה החדשה – תש"מ – נצא עם תוכנית חדשה ונתחיל לעשות הסבה של המשקים לתוכנית זו. ועדת ספר העדר עמלה קשות בדיונים והחלטות לאחל ולייחל להעברה חלקה שתהיה לשביעות רצון כולנו. מכל מקום סיכומי תשל"ט יערכו עדיין ידנית בהתאחדות ויתפרסמו כאן, כפי שנהגנו אשתקד.

הדרכה:

ההתאחדות המשיכה לתת את השרותים של הדרכה במיכון חליבה, תיכנון ומבנים וביקורת חלב. עזרא שושני יצא להשתלמות בחו"ל על מנת להרחיב את הידע על המתרחש בעולם בשטח החליבה. הנושאים השונים בהם עסקו ועוסקים המדריכים מובאים בפרוט בבטאוננו. בהנהלת ההתאחדות התקיים דיון בענין ההדרכה, היו סיכומים ומסקנות ונפעל בהתאם. הקשר עם שה"ם נמשך ואף מתהדק, ונדמה שכולנו יוצאים נשכרים.

קורסים וימי עיון: השנה הקמנו ועדת השתלמות משותפת להתאחדות ולשה"ם בה או עוברים ומתכננים יחד את מסגרת הקורסים וימי העיון לרפתנים. לפני כל קורס (כמעט) יושבים על תוכניתו המפורטת ומסכמים פרטים על נושאים ומרצים. ראינו חשיבות רבה למעורבות יתר בענין זה כדי להגיע להתאמה מירבית של ההשתלמויות בהתאם לצרכים בשטח. פרט לכך נמשכת המסורת של התיעצויות וליווי הקורסים במדרשת רופין אשר לה יתרונות ובעיות משלה. המדרשה מקיימת קורס ארוך (כ-14 חודש), לטכנאי רפת ושני קורסים קצרים יותר (10-11 שבועות) ליסודות. יש ביקוש רב – בעיקר לקורס היסודות – והשתתפות של מלוא יכולת הקליטה במדרשה. או רואים לעצמנו חובה לעזור למדרשה בתיכנון, ליווי וביצוע השתלמויות אלה.

אם לנסות ולסכם "סקירת פעילות" זו, אפשר לציין שהפעילות שלנו בהתאחדות משתרעת על פני שטח רחב, כאשר או משתדלים להיות נוכחים וליצג נאמנה את כל ציבור שולחנו בכל מקום ומוסד בו מתקיימים דיונים ומתקבלות החלטות הקשורות בענף שלנו. לעתים יש צורך "להפגין שרירים" ולא פחות מכך גם לדעת להתפשר. בטוחני שלא עברתי על כל הנושאים ודאי שגשג ונדון בדברים במשך השנה בעת התרחשותם. אאחל לכל הבוקרים וציבור החקלאים שתהיה זו שנה טובה של הישגים בכל התחומים. כמו כן שלוחה ברכתי לכל אותם מוסדות ואנשים השותפים לנו והמשתתפים עמנו פעולה – במרכז החקלאי, משרד החקלאות, מועצת החלב, מועצת הבשר, מוסדות מחקר והשכלה, המכון והשרותים הוטרינריים, אגודות ההזרעה, החקלאית ו...כל אותם רבים שלא הזכרתי – המשך שיתוף פעולה פורה לכם ולנו.

תלי שור, ה.מ.ב.